

تاثیر افشای اجباری ضعف کنترل های داخلی بر تصمیم گیری های سرمایه گذاری شرکت

مهديه نامی بسیط

کارشناسی ارشد حسابداری، موسسه آموزش عالی اسوه معاصر، تبریز، ایران. (نویسنده مسئول)

mmamibasit@gmail.com

دکتر حمید رزمی

استادیار گروه حسابداری، موسسه آموزش عالی اسوه معاصر، تبریز، ایران.

hamidrazmi11@yahoo.com

چشم انداز حسابداری و مدیریت (دوره سوم)
شماره ۲۸ / تابستان ۱۳۹۹ (جلد چهارم) / صص ۱۱۷-۱۳۳

چکیده

همواره یکی از مولفه های راهبردی شرکتی استقرار کنترل های داخلی اثربخش می باشد. مدت های طولانی است که کنترل های داخلی از یک سوء دغدغه خاطر مدیران و از سوی دیگر صاحبان سرمایه و سایر اشخاص ذی نفع در واحدهای تجاری می باشد، چرا که آنان از حیاتی بودن این کنترل ها در دستیابی به اهداف واحد اقتصادی مطلعند. هدف کلی پژوهش حاضر بررسی تاثیر افشای اجباری ضعف کنترل های داخلی بر تصمیم گیری های سرمایه گذاری شرکت در بورس اوراق بهادار تهران می باشد. روش تحقیق مورد استفاده، توصیفی- پیمایشی است. جامعه آماری این پژوهش شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران از سال ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۶ می باشد. برای بررسی همبستگی بین متغیرهای تحقیق ضریب همبستگی پیرسون مورد استفاده قرار گرفت و در نهایت برای آزمون فرضیه تحقیق از رگرسیون به روش داده های ترکیبی بهره گیری شده است. نتایج آزمون فرضیه حاکی از آن است که ضریب متغیر ضعف کنترل داخلی برابر 0.0091 و با توجه به سطح خطای مورد پذیرش 0.029 ، که کمتر از پنج درصد است، معنی دار می باشد. که نشان می دهد افشای اجباری ضعف کنترل های داخلی بر تصمیم گیری های سرمایه گذاری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تاثیر دارد. همچنین مقدار آماره دوربین واتسون برابر $2,2671$ که در بازه $1,5$ تا $2,5$ قرار دارد و بیانگر عدم وجود خود همبستگی بین جملات خطا در رگرسیون است. و میزان ضریب تعیین و ضریب تعیین تعدیل شده، نشان می دهد تقریباً $10,4$ درصد از تغییرات متغیر تصمیم گیری های سرمایه گذاری در شرکت توسط متغیر افشای اجباری ضعف کنترل های داخلی و متغیرهای کنترلی قابل تبیین است.

واژگان کلیدی: کنترل های داخلی، ضعف کنترل های داخلی، افشای اجباری ضعف کنترل های داخلی، تصمیم گیری های سرمایه گذاری.

مقدمه

یکی از اصلی ترین عوامل و ابزار مدیران برای اجرای سیاست ها و روش های خود در جهت رسیدن به اهداف خود یعنی افزایش ثروت سهامداران، کنترل های داخلی است که در سال های اخیر توجه زیادی به آن شده است. همچنین کنترل های داخلی همیشه زیربنای بررسی های حسابرسان و نیز ارزیابی قابلیت اتکای گزارشات مالی را تشکیل داده اند. ارزیابی کنترل های داخلی توسط محققان در سال های اخیر بسیار مورد توجه قرار گرفته است، بطوری که بعد از تصویب قانون ساربینز اکسلی این توجهات بیشتر نیز شده است (وکیلی فرد و همکاران، ۱۳۹۲).

از سویی سرمایه گذاران در بازار سهام شامل گروه های مختلفی هستند که بزرگترین آنها از نظر تعداد، سرمایه گذاران انفرادی می باشند. اینان اشخاص حقیقی اند که با استفاده از دانش فردی خود و همچنین علاقه مندی به بازار سهام در این بازار مشارکت می کنند. گروه دیگری از مشارکت کنندگان کارگزاران هستند که علاوه بر وظایف اصلی خود که ارائه خدمت به سرمایه گذاران است، با توجه به سابقه حضور مستمر در بازار، جهت خود و مشتریان نسبت به خرید و فروش سهام اقدام می نمایند.

سرمایه گذاران و مشارکت کنندگان در بازار سرمایه، چه آنان که دارای تخصص کافی در زمینه سرمایه گذاری در بورس بوده و چه آنان که فاقد تخصص کافی در این زمینه هستند، همواره هنگام تصمیم گیری جهت انتخاب یک گزینه از میان گزینه های مختلف پیش رو از معیارها و عوامل خاص استفاده می کنند که آنان را در اتخاذ یک تصمیم منطقی و عقلانی یاری می نماید (پناهیان و صفا، ۱۳۸۸).

بیان مسئله

افشای اطلاعات توسط شرکت ها یکی از ابزارهای مهم مدیران به منظور انتقال اطلاعات مربوط به عملکرد و هدایت شرکتها به سرمایه گذاران، اعتباردهندگان و سایر ذی نفعان است. امروزه افشای اطلاعات نقش حیاتی را در عملکرد کارایی بازار سرمایه ایفا می کند (هیلی و پالپو، ۲۰۰۱).

با شکل گیری رابطه نمایندگی، تضاد منافع بین مدیران و سهامداران و ذینفعان دیگر ایجاد می شود و به طور بالقوه این امکان به وجود می آید که مدیران اقداماتی انجام دهند که در جهت منافع خودشان بوده و ضرورتاً در جهت منافع سهامداران و ذینفعان دیگر نباشد. در این مساله، تضاد بین به حداکثر رساندن منافع کارگزاران و کارگزاران، مفروض است. حل مشکل نمایندگی تا حدودی اطمینان خاطر سهامداران را فراهم می کند که مدیران در تلاشند تا ثروت آنان را به حداکثر برسانند. اعمال نظارت و مراقبت در این زمینه مستلزم وجود ساز و کارهای مناسبی است. از جمله این ساز و کارها، طراحی و اجرای نظام کنترل داخلی مناسب در شرکت ها و بنگاه های اقتصادی است. وجود کنترل های داخلی قوی در ساختارهای مالی و اداری شرکت ها می تواند به صورت سیستماتیک رفتارهای فرصت طلبانه مدیریت و در نتیجه انحرافات ناشی از تضاد منافع و خطر اخلاقی (کژمنشی) را کاهش دهد و هم زمان با بهبود کیفیت گزارشگری مالی بر شیوه مدیریت بنگاه و چگونگی استفاده از منابع و سرمایه گذاری این منابع اثر مثبت بگذارد (رضوی عراقی و همکاران، ۱۳۹۷).

¹ Healy & Palepu

از سویی امروزه سرمایه گذاران برای انتخاب سرمایه گذاری، دامنه بسیار وسیعی دارند، اما تا به حال پژوهش های محدودی درباره روش انتخاب از بین سرمایه گذاری های مختلف انجام شده است. تصمیم های مالی مردم روز به روز پیچیده تر و پرمخاطره تر می شود در حالی که نتایج این تصمیم ها بر شیوه زندگی مردم بسیار موثر است. بیشتر نظریه های مالی فرض می کنند که سرمایه گذاران منطقیاً به افزایش سرمایه خود می اندیشند و به نشانه های مالی توجه می کنند (ساعدی و مختاریان، ۱۳۸۸). واحدهای تجاری همواره با فرصت های زیادی برای سرمایه گذاری های بهینه روبرو می شوند که نیازمند تصمیم گیری منطقی توسط مدیران شرکت ها می باشد. در واقع سرمایه گذاری هر واحد تجاری باید با توجه به محدودیت منابع و کارایی آن صورت گیرد. اما مسئله اصلی انتخاب طرح ها و تصمیم گیری راجع به فرصت های سرمایه گذاری توسط مدیران واحدهای تجاری است که بر اساس منافع شخصی آنان صورت می گیرد و به عبارتی عدم تقارن اطلاعاتی و تضاد منافع، مانع از انجام یک سرمایه گذاری بهینه می شود. بر این اساس انتظار می رود که تصمیمات مدیریت شرکت ها منجر به تخصیص مناسب منابع شرکت ها در بین دارائی های آن به صورت مجموعه سرمایه گذاری کاراً گردیده و بازده مورد انتظار ذی نفعان را برآورده نماید (رنگ زن مقدم و لشکری، ۱۳۹۷).

مدت های طولانی است که بخش کنترل های داخلی از یک سو دغدغه خاطر مدیران و از سوی دیگر صاحبان سرمایه و سایر اشخاص ذی نفع در واحدهای اقتصادی است، چرا که غالب این اشخاص تصور می کنند این کنترل ها، ابزار دست یابی به اهداف واحد اقتصادی هستند. این کنترل ها با مسئولیت مدیریت و توسط مدیریت و کارکنان واحد اقتصادی طراحی و اجرا می شوند و مستلزم مشارکت تمامی کارکنان واحد اقتصادی هستند. این کنترل ها اطمینان معقول و نه مطلق را برای مدیریت و هیات مدیره واحد اقتصادی در ارتباط با درستی حرکت سازمان فراهم می آورند. مساله اینجاست که چگونه می توان اطمینان گفته شده را برای سایر اشخاص ذی نفع در واحد اقتصادی شامل سهامداران، نهادهای سرمایه گذار، اعتباردهندگان، طلبکاران عمده، مشتریان عمده، مراجع دولتی و قانون گذاری فراهم آورد؟ (حساس یگانه و همکاران، ۱۳۹۶). با توجه به وقایع ناگواری که تاکنون در ارتباط با عدم افشای ضعف های کنترل داخلی در گزارش حسابرسی شرکت هایی از قبیل انرون و ورلدکام روی داده، پژوهش حاضر در پی پاسخگویی به سوال زیر می باشد:

افشای اجباری ضعف کنترل های داخلی بر تصمیم گیری های سرمایه گذاری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران چه تاثیری دارد؟

پیشینه پژوهش

زو و ژو (۲۰۱۶) در پژوهشی به بررسی رابطه بین کنترل داخلی و سرمایه گذاری بیش از حد با خطرپذیری (ریسک) اعتباری شرکت های چینی پرداخته اند. این پژوهش بر متناهی اطلاعات شرکت های بورس اوراق بهادار شانگهای و شنزن کشور چین در بازه زمانی ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۳ است. روش اساسی در این پژوهش، ترکیب تجزیه و تحلیل نظری با نشان دادن اثبات آزمون است، در حالی که از الگوی رگرسیون خطی نیز استفاده شده است. نتایج پژوهش نشان داد کنترل داخلی و سرمایه گذاری به بیش از حد بر ریسک اعتباری شرکت ها تأثیرگذار است.

لی^۱ و همکاران (۲۰۱۶) طی پژوهشی به بررسی تاثیر ضعف های موجود در کنترل های داخلی بر کارایی سرمایه گذاری پرداختند. آن ها کلیه شرکت های بورس کره جنوبی را برای دوره زمانی بین ۲۰۰۶ لغایت ۲۰۱۰ مورد بررسی قرار دادند. نتایج نشان می دهد که شرکت هایی که دارای ضعف های عمده در کنترل های داخلی خود هستند عمدتاً دچار بیش و کم سرمایه گذاری می گردند. همچنین نتایج مشخص نمود که تعداد ضعف های موجود در کنترل های داخلی بصورت معکوسی بر کارایی سرمایه گذاری تاثیر معنی داری دارد. همچنین در مواردی که اظهارنظر حسابرس به علت وجود ضعف های موجود در کنترل داخلی ناشی از وجود ضعف های عمده در کنترل های داخلی، ضعف های مرتبط با سیستم های حسابداری و ضعف های ناشی از محیط کنترلی، تعدیل می گردد، هر یک از این ضعف ها تاثیرات متفاوتی بر کارایی سرمایه گذاری دارند. و ضعف های موجود در سیستم های حسابداری بیشترین تاثیر منفی را بر بیش سرمایه گذاری و کم سرمایه گذاری دارا می باشد. در نهایت نیز نتایج نشان داد که وجود ضعف های عمده در سیستم کنترل داخلی نظارت بر مدیریت را ضعیف نموده و مانع از ایجاد کارایی در سرمایه گذاری می گردد.

ویندی و ریلیا^۲ (۲۰۱۶) به مطالعه تاثیر کیفیت گزارشگری مالی بر تأمین مالی و سرمایه گذاری پرداختند. نتایج حاصل از بررسی ۱۵ شرکت بزرگ اندونزی با توجه به این که شرکت های غیرمالی آن، تقریباً ۵۰ درصد از سرمایه گذاری خود را از طریق وام، اوراق قرضه و سایر اعتبارها دریافت می کنند، نشان داد که (۱) کیفیت گزارشگری مالی بر تأمین مالی تأثیر منفی دارد. (۲) کیفیت گزارشگری مالی بالا تأثیر مثبت بر سرمایه گذاری دارد.

فخاری و کبیری (۱۳۹۷) تحقیقی را با عنوان بررسی اثر تعدیل کنندگی گزارش حسابرسی بر ارتباط افشای ضعف کنترل های داخلی و عدم تقارن اطلاعاتی انجام داده اند. هدف پژوهش حاضر بررسی تاثیر افشای گزارش نقاط ضعف کنترل داخلی بر عدم تقارن اطلاعاتی و همچنین بررسی نقش تعدیل کنندگی گزارش حسابرسی بر ارتباط بین افشای ضعف کنترل های داخلی و عدم تقارن اطلاعاتی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد. به همین منظور اطلاعات چهار سال (۱۳۹۱ تا ۱۳۹۴) شرکت ها در مورد ضعف کنترل های داخلی به روش تحلیلی ترکیبی داده ها مورد بررسی قرار گرفته است. یافته های پژوهش حاکی از این است که بین گزارش افشای ضعف کنترل داخلی و عدم تقارن اطلاعاتی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران ارتباط معناداری وجود دارد و همچنین گزارش حسابرسی نقش تعدیل کننده ای بر ارتباط بین افشای ضعف کنترل های داخلی و عدم تقارن اطلاعاتی شرکت ها دارد. این یافته ها می تواند تاکید مجددی بر تبیین و اهمیت حسابرسی در اعتباردهی به گزارش ها و صورت های مالی و کاهش عدم تقارن اطلاعاتی باشد.

رضوی عراقی و همکاران (۱۳۹۷) تحقیقی را با عنوان تاثیر ضعف های عمده کنترل های داخلی بر ناکارایی سرمایه گذاری انجام داده اند. هدف از پژوهش حاضر بررسی تاثیر ضعف های عمده کنترل های داخلی بر ناکارایی سرمایه گذاری می باشد. بر همین اساس پس از استفاده از روش حذف سیستماتیک، تعداد ۱۲۲ شرکت بورس اوراق بهادار تهران انتخاب گردید. برای تجزیه و تحلیل داده ها و آزمون فرضیه ها، از تکنیک آماری رگرسیون داده های پانلی استفاده شده است. یافته های پژوهش نشان می دهد که بین ضعف های عمده کنترل های داخلی و ناکارایی سرمایه گذاری ارتباط مثبت معناداری وجود دارد. در واقع نتایج پژوهش مبین این است که وجود ضعف های عمده در کنترل های داخلی منجر به ایجاد ناکارایی سرمایه گذاری در

¹ Lee

² Windy and Rilya

شرکتها می گردد و در نهایت ضرورت پیاده سازی کنترل های داخلی موثر در سازمان توسط مدیران، بیش از پیش خود را نمایان می سازد.

ساعدی و دستگیر (۱۳۹۶) تحقیقی را با عنوان تأثیر ضعف کنترل های داخلی و شکاف سهامداران کنترلی بر کارایی سرمایه گذاری شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران انجام داده اند. این تحقیق به بررسی تأثیر ضعف کنترل های داخلی و شکاف سهامداران کنترلی بر کارایی سرمایه گذاری شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می پردازد. جامعه آماری این پژوهش، شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال های ۱۳۸۸-۱۳۹۴ است. به منظور نمونه گیری از روش نمونه گیری هدفمند استفاده شده است و تعداد اعضای نمونه این پژوهش شامل ۱۰۴ شرکت است. برای آزمون فرضیه ها از الگوی رگرسیون و برای انجام تحلیل های نهایی، از نرم افزار ایویوز استفاده شده است. نتایج نشان می دهد بین شکاف سهامداران کنترلی و کارایی سرمایه گذاری رابطه معناداری وجود دارد. به عبارت دیگر، هر چه شکاف سهامداران کنترلی افزایش یابد، ناکارایی سرمایه گذاری افزایش می یابد. همچنین، نتایج نشان می دهد بین ضعف کنترل های داخلی و کارایی سرمایه گذاری رابطه معناداری وجود دارد؛ به این مفهوم که در صورت وجود ضعف کنترل های داخلی و یا افزایش تعداد آن، ناکارایی سرمایه گذاری افزایش می یابد.

ارائه مدل مفهومی پژوهش

نقش و رویکرد حسابرسی در طی سال های گذشته به طور شگفت انگیزی تغییر نموده است. به نحوی که در حال حاضر انتظاری رود حسابرسان داخلی از طریق کنترل داخلی در ارزیابی کارایی و اثربخشی عملیاتی و ارائه دانش مربوط به فعالیت های تجاری به مدیریت کمک نمایند. با افزایش اهمیت عملکرد کمیته حسابرسی در شرکت های تجاری و نقش حسابرسان در ترویج مدیریت موثر کنترل ضعف داخلی به عنوان بخشی از فرایند حسابرسی، تعجب آور نیست که مفهوم ضعف کنترل داخلی در حسابرسی مورد اطمینان پژوهشگران قرار بگیرد. از آنجا که روش های اجرای این سیاست ها، ساختار کنترل داخلی هر شرکتی را تشکیل می دهد، لذا شرکت ها برای رسیدن به اهداف خود و ارائه عملکرد بهتر سعی در برقراری سیستم های کنترل داخلی بهتری دارند. کنترل ضعف داخلی یکی از عناصر ضروری و مهم ERM در سالهای اخیر، از زمان تصویب قانون ساربینز اکسلی در ایالات متحده آمریکا توجه زیادی را به خود جلب کرده است، که نیازمند ارزیابی حسابرسان داخلی از کنترل کیفیت خدمات ارائه شده به مشتریان و تایید گزارش های کنترل داخلی خود هستند (جی و همکاران، ۲۰۱۸).

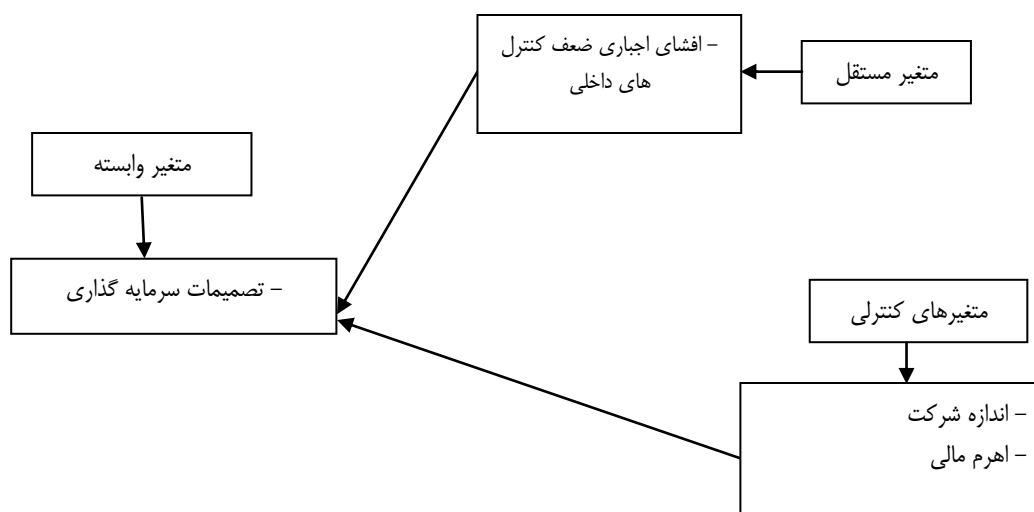
همچنین با توجه به تحولاتی که در جهان امروز رخ داده است، خصوصاً در کشورهای در حال توسعه که با تهدیدات عدیده ای روبرو می باشند این کشورها جهت حل مشکلات اقتصادی خود نیازمند راهکارهای مناسب جهت استفاده بهتر از امکانات و ثروت های خدادادی خود می باشند. در این راستا یکی از راهکارهای مهم، بسط و توسعه سرمایه گذاری است (عرب صالحی و همکاران، ۱۳۹۳).

واحد های اقتصادی برای دستیابی به اهداف کوتاه مدت و بلندمدت و تحقق مأموریت ها و چشم اندازها، حفظ توان مالی و سودآوری، مقابله با رویدادهای غیرمنتظره و پاسخگویی در برابر پاسخ خواهان (صاحبان سرمایه، دولت و ...) باید از یک سیستم کنترل داخلی اثربخش برخوردار باشند. سیستم کنترل داخلی (یا کنترل داخلی) فرایندی است که به منظور کسب اطمینان معقول نسبت به تحقق اثربخشی و کارائی عملیات، قابلیت اعتماد گزارش ها و رعایت قوانین و مقررات برقرار می

شود (این کنترل ها شامل پنج جزء محیط کنترلی، ارزیابی ریسک، فعالیت های کنترلی، اطلاعات و ارتباطات و نظارت است) (حساس یگانه و تقی نتاج ملکشاه، ۱۳۹۶).

در تئوری مالی کلاسیک فرض بر این است که سرمایه گذاران عقلانی هستند. همچنین طبق فرضیه بازار کارا، قیمت سهام منعکس کننده تمامی اطلاعات شرکت است. با طرح ادبیات مالی رفتاری، فرض عقلانیت سرمایه گذاران و اعتقاد به کارایی بازار سهام مورد انتقاد صاحب نظران قرار گرفته است. منتقدان بیان می کنند، علاوه بر عوامل بنیادی، شرایط رفتاری و احساسی سرمایه گذاران نیز باید مد نظر قرار گیرد. سرمایه گذاران کاملاً عقلانی و منطقی نیستند و با لحاظ احساسات در فرآیند تصمیم گیری، تصمیمات نادرستی اتخاذ می نمایند. تصمیم گیری احساسی سرمایه گذاران باعث انحراف قیمت سهام از قیمت های واقعی شده و منجر به قیمت گذاری نادرست سهام می گردد. قیمت گذاری نادرست سهام شرکت ها، تصمیمات تأمین مالی و به تبع آن تصمیمات سرمایه گذاری شرکت را تحت تأثیر خود قرار داده و موجب انحراف تصمیمات ارکان راهبری شرکت از تصمیمات سرمایه گذاری بهینه می شود (شعری آناقیز و همکاران، ۱۳۹۵).

با توجه به ادبیات، مبانی نظری، پیشینه و با در نظر گرفتن اهداف پژوهش، مدل مفهومی مطالعه حاضر به صورت زیر ارائه می گردد:

نمودار (۱): مدل تحلیلی تحقیق

جامعه و نمونه آماری پژوهش

یک جامعه آماری عبارت است از مجموعه ای از افراد یا واحدها که دارای حداقل یک صفت مشترک باشند. معمولاً در هر پژوهش، جامعه مورد بررسی یک جامعه آماری است که پژوهش گر مایل است درباره صفت یا صفت های متغیر واحدهای آن به مطالعه بپردازد. تعریف آماری باید جامع و مانع باشد. به عبارت دیگر این تعریف باید چنان بیان شود که از نقطه نظر زمانی و مکانی، همه واحدهای مورد مطالعه را در برگیرد و در عین حال از شمول واحدهایی که نباید به مطالعه آنها پرداخته شود، جلوگیری به عمل آید. جامعه آماری این پژوهش شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار طی سالهای ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۶ است.

جدول (۱): محدودیت‌های اعمال شده در انتخاب نمونه به روش حذف سیستماتیک

۵۲۰	تعداد کل شرکت‌های پذیرفته شده در بورس در پایان سال ۱۳۹۶
۶۵	تعداد شرکت‌هایی که در قلمرو زمانی پژوهش در بورس فعال نبوده‌اند
۷۶	تعداد شرکت‌هایی که بعد از سال ۹۱ در بورس پذیرفته شده‌اند
۱۳۸	تعداد شرکت‌هایی که جز هلدینگ، سرمایه‌گذاری‌ها، واسطه‌گری‌های مالی، بانک‌ها و یا لیزینگ‌ها بوده‌اند
۵۴	تعداد شرکت‌هایی که تغییر سال مالی داده و یا سال مالی آن منتهی به پایان اسفند نمی‌باشد
۱۳	تعداد شرکت‌هایی که در قلمرو زمانی پژوهش اطلاعات (اطلاعات مربوط به اجزای محاسبه متغیرهای معادلات) مورد آنها در دسترس نمی‌باشد
۱۷۴	تعداد شرکت‌های غربالگری شده

بر این اساس و پس از اعمال محدودیت‌های فوق تعداد شرکت در دوره زمانی ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۶ شرایط فوق را دارا بودند. بنابراین، فرضیه‌های پژوهش در محدوده زمانی فوق و شرکت‌های انتخابی مورد آزمون قرار خواهند گرفت. نمونه آماری این پژوهش، شامل تمام شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران به تعداد ۱۷۴ شرکت (۱۰۴۴ سال - شرکت) تشکیل می‌دهد.

روش پژوهش

این پژوهش از لحاظ طبقه‌بندی پژوهش بر مبنای هدف از نوع کاربردی است. پژوهش کاربردی پژوهشی است که نظریه‌ها، قانونمندی‌ها، اصول و فنون را برای حل مسایل اجرایی و واقعی بکار می‌گیرد. پژوهش حاضر از لحاظ طبقه‌بندی برحسب روش، از نوع توصیفی است. از میان انواع پژوهش‌های توصیفی، از نوع پیمایشی بوده چرا که در آن به بررسی افشای اجباری ضعف کنترل‌های داخلی بر تصمیم‌گیری‌های مالی شرکت می‌پردازد. بنابراین از روش رگرسیون چند متغیره برای آزمون فرضیه استفاده گردیده است. همچنین جهت اطمینان از قابل اتکاء بودن نتایج، از آزمون‌های پیش فرض از مدل رگرسیون استفاده شد.

فرضیه‌های پژوهش

افشای اجباری ضعف کنترل‌های داخلی بر تصمیم‌گیری‌های سرمایه‌گذاری در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تاثیر دارد.

متغیرهای پژوهش و تعاریف عملیاتی و نحوه سنجش آنها

متغیر مستقل: افشای اجباری ضعف کنترل‌های داخلی

شاخصی که برابر یک است، اگر شرکت ضعف عمده در کنترل‌های داخلی داشته باشد و در غیر این صورت برابر صفر می‌باشد. برای شناسایی ضعف‌های کنترل داخلی از گزارش‌های حسابرسی و کنترل‌های داخلی شرکتها استفاده گردید. در واقع با بررسی گزارش‌های حسابرسی شرکت‌های نمونه و با مشورت از حسابرسان عضو جامعه حسابداران رسمی، مواردی که در بندهای گزارش حسابرس و بازرس قانونی می‌توانید از مصادیق ضعف عمده در کنترل‌های داخلی باشد به عنوان ضعف

شناسایی گردید، از جمله نقص در محاسبات بهای تمام شده، وجود مطالبات عمده مربوط به سنوات گذشته و عدم وصول آن ها، نبود پوشش بیمه ای کافی برای دارایی ها و سایر موارد با عنایت به اظهارنظر حسابرس در خصوص استقرار و بکارگیری سیستم کنترل داخلی مناسب و اثربخش مطابق با دستورالعمل کنترل های داخلی ناشران پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، مورد اشاره در بند مربوط به "سایر مسئولیت های قانونی و مقرراتی حسابرس" در گزارش حسابرسی (رضوی عراقی و همکاران، ۱۳۹۷).

متغیروابسته: تصمیم گیری های سرمایه گذاری
از نسبت مجموع دارایی های ثابت مشهود، نامشهود و سایر دارایی های بلندمدت به کل داراییها به دست می آید (رنگ زن مقدم و لشگری، ۱۳۹۷).
متغیرهای کنترلی

- اندازه شرکت (SIZE): توسط لگاریتم طبیعی کل دارایی ها اندازه گیری می شود (خینگو^۱ و همکاران، ۲۰۱۸).
- اهرم (Lev): نسبت بدهی ها به دارایی ها (خینگو و همکاران، ۲۰۱۸).

آمار توصیفی متغیرها

پس از جمع آوری داده ها و محاسبه متغیرهای مورد استفاده در پژوهش، پارامترهای توصیفی هر متغیر به صورت مجزا محاسبه شده است. این پارامترها شامل اطلاعات مربوط به شاخص های مرکزی نظیر میانگین، میانه، کمینه و بیشینه و همچنین اطلاعات مربوط به شاخص های پراکندگی همچون انحراف معیار، چولگی و کشیدگی است. جداول شماره (۲) و (۳) آمار توصیفی متغیرهای کمی و اسمی مورد بررسی را نشان می دهند.

جدول شماره (۲): آمار توصیفی متغیرهای کمی پژوهش

متغیر	نماد متغیر	میانگین	میانه	حداکثر	حداقل	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی
اهرم مالی	LEV	۰٫۶۱۰	۰٫۶۰۷	۲٫۳۱۵	۰٫۰۹	۰٫۲۴۲۴	۱٫۳۶۳	۹٫۶۵۲
اندازه شرکت	SIZE	۱۴٫۲۴۸	۱۳٫۹۹	۱۹٫۳۷۴	۱۰٫۴۹۲	۱٫۵۷۷	۰٫۸۸۸	۴٫۰۱۶
تصمیمات سرمایه گذاری	INVEST	۰٫۲۸۱	۰٫۲۳۵	۰٫۸۵۷	۰٫۰۱۴	۰٫۱۸۵۳	۰٫۹۰۸	۳٫۱۸۲

جدول شماره (۳): تحلیل فراوانی داده اسمی تحقیق

متغیر	علامت	تعداد مشاهدات	جواب	فراوانی	درصد فراوانی
ضعف کنترل داخلی	Br-R	۱۰۴۴	بلی (۱)	۲۴۷	۲۳٫۶۶
			خیر (۰)	۷۹۷	۷۶٫۳۴

¹ Xinghua

از بین شاخص های مرکزی بیان شده میانگین مهمترین آنها محسوب می شود که نشان دهنده نقطه تعادل و مرکز ثقل توزیع است. میانگین شاخص مناسبی برای نشان دادن مرکزیت داده ها است. برای مثال میانگین متغیر وابسته، تصمیمات سرمایه گذاری برابر ۰,۲۸۱ می باشد که نشان می دهد بیشتر داده های مربوط به این متغیر حول این نقطه تمرکز یافته اند. میانه یکی دیگر از شاخص های مرکزی است. همانگونه که در جدول (۲) مشاهده می شود میانه همین متغیر برابر با ۰,۲۳۵ است که نشان می دهد نیمی از داده های این متغیر کمتر از این و نیمی دیگر بیشتر از این مقدار می باشد. نکته مهمی که از مقایسه میانگین و میانه متغیرها می توان استدلال نمود، وضعیت توزیع متغیرها و نرمال بودن نسبی آنها است. با توجه به اینکه مقادیر میانگین و میانه متغیرها به هم نزدیک هستند می توان چنین برداشت نمود که توزیع متغیرها به توزیع نرمال بسیار نزدیک است.

شاخص های پراکندگی به طور کلی معیاری برای تعیین میزان پراکندگی داده ها از یکدیگر یا میزان پراکندگی آنها نسبت به میانگین است. از جمله مهمترین شاخص های پراکندگی که شرط مطلوب برای وارد کردن متغیر به مدل رگرسیونی می باشد، انحراف معیار است. همان طور که در جدول (۲) نیز قابل مشاهده است، انحراف معیار متغیرها صفر نبوده و حائز این شرط می باشند.

آزمون نرمال بودن

اولین مرحله جهت آغاز فرآیند آزمون فرضیه ها، بررسی نرمال بودن داده ها است. برای آزمون فرضیه فوق از آزمون جاک برا استفاده شده است که نتایج در جدول (۴) ارائه شده است

جدول شماره (۴): آزمون نرمال بودن داده ها

متغیر	علامت	مقدار جاک برا	احتمال جاک برا
اهرم مالی	LEV	۲۲۴۸,۳۹۵	۰,۰۰۰
اندازه شرکت	SIZE	۱۸۲,۱۷۹	۰,۰۰۰
تصمیمات سرمایه گذاری	INVEST	۱۴۵,۰۷۴	۰,۰۰۰
ضعف کنترل داخلی	KONTOROL	۲۷۶,۷۱۴	۰,۰۰۰

نتایج آماره جاک برا حاکی از نرمال نبودن متغیرهای پژوهش طی دوره پژوهش است. که سطح معنی داری در هر کدام از متغیرها همگی کوچکتر از ۰,۰۵ می باشند، پس با اطمینان ۹۵ درصد می توان گفت این متغیرها دارای توزیع نرمال نمی باشند. ولی طبق نظریه استیونس (۲۰۰۲)، هرگاه در پژوهش حجم نمونه بالا باشد، بالا بودن حجم نمونه، مشکل غیرنرمال بودن ویژگی مورد تحقیق را حل کرده است. استیونس معتقد است که بر اساس قضیه حد مرکزی حتی جامعه هایی که دارای توزیع نرمال نیستند در شرایطی که نمونه هایی با حجم بالا از آنها انتخاب شود، توزیع نمونه گیری آنها توزیع نرمال می شود. در نتیجه می توان از آزمون های پارامتری برای تحلیل فرضیه تحقیق حاضر استفاده نمود.

آزمون مانایی متغیرها

قبل از تخمین مدل باید داده ها از لحاظ پایایی مورد آزمون قرار گیرند. مانا نبودن متغیرها باعث بروز مشکل رگرسیون کاذب می شود. در این پژوهش به منظور تشخیص مانایی متغیرها از آزمون لیون، لین و چاو و وایم، پسران وشین استفاده می کنیم. نتایج آزمون پایایی داده ها به صورت خلاصه در جدول شماره (۵) گزارش شده است.

جدول شماره (۵): آزمون مانایی متغیرهای پژوهش

متغیر	علامت	مقدار آماره لوین، لین و چو	احتمال آماره لوین، لین و چو
اهرم مالی	LEV	-۲۹,۸۸۷	۰,۰۰۰
اندازه شرکت	SIZE	-۲۴,۸۶۰	۰,۰۰۰
تصمیمات سرمایه گذاری	INVEST	-۳۱,۴۶۱	۰,۰۰۰
ضعف کنترل داخلی	KONTOROL	-۱۴,۷۹۲	۰,۰۰۰

همانطور که از نتایج آزمون لیون، لین و چاو در جدول شماره (۵) مشخص است تمامی داده ها در سطح معناداری ۵ درصد پایا هستند.

تجزیه و تحلیل مدل آزمون فرضیه پژوهش

متغیر وابسته پژوهش (تصمیمات سرمایه گذاری) از نوع متغیرهای کمی پیوسته می باشند لذا در برآورد مدل ها از روش رگرسیون حداقل مربعات استفاده شده است. با توجه به استفاده از داده های ترکیبی، به منظور انتخاب بین روش داده های تابلویی و تلفیقی در برآورد مدل، از آزمون F لیمر استفاده شده است. بر اساس نتایج آزمون F لیمر، مشاهداتی که احتمال آزمون آن ها بیشتر از ۰,۰۵ باشد، از روش تلفیقی استفاده می شود و برای مشاهداتی که احتمال آزمون آنها کمتر از ۰,۰۵ است، برای تخمین مدل از روش تابلویی استفاده خواهد شد. با توجه به اینکه روش تابلویی خود با استفاده از دو مدل "اثرات ثابت" و "اثرات تصادفی" می تواند انجام گیرد، چنانچه نتایج آزمون F لیمر استفاده از روش تابلویی را تایید نماید لازم است برای تعیین اینکه از کدام مدل استفاده شود، باید از آزمون هاسمن استفاده نمود. در آزمون هاسمن اگر احتمال آزمون کمتر از ۰,۰۵ باشد از مدل اثرات ثابت و اگر احتمال آزمون بیشتر از ۰,۰۵ باشد از مدل اثرات تصادفی برای تخمین مدل استفاده می شود.

برای برآورد پارامترهای مدل های رگرسیون آزمون فرض های کلاسیک از اهمیت ویژه ای برخوردار است. از جمله مهمترین این فرض ها، عدم وجود خود همبستگی، عدم وجود هم خطی و فرض های مربوط به بررسی نرمال بودن باقیمانده های مدل و عدم وجود واریانس ناهمسانی بین باقیمانده های مدل است. به منظور تشخیص خود همبستگی بین باقیمانده ها از آزمون دوربین واتسون (DW) استفاده شده است.

برای بررسی شدت هم خطی از عامل تورم واریانس (VIF) استفاده خواهد شد. این عامل نشان می دهد که واریانس ضرایب مدل در حالت وجود هم خطی تا چه حد نسبت به حالتی که متغیرهای برآوردی، همبستگی خطی ندارند، متورم شده است. اگر بیشترین مقدار عامل تورم واریانس بزرگتر از عدد ۱۰ باشد نشان دهنده این موضوع است که هم خطی بین متغیرهای مستقل

اثر نامطلوبی بر برآوردگرهای روش حداقل مربعات دارد. بنابراین اگر عامل تورم واریانس ضرایب مدل برآورد شده کوچکتر از عدد ۱۰ باشد مشکل هم خطی وجود نخواهد داشت. زمانی که سایر فروض کلاسیک برقرار بوده و حجم نمونه آماری بزرگ (یعنی بیشتر از ۳۰ مشاهده) باشد توزیع جملات اخلاص به توزیع نرمال نزدیک می شود. در این حالت حتی اگر جملات اخلاص داری توزیع نرمال نباشد ضرایب مدل دارای حداقل واریانس بوده و کارا هستند. و همچنین ترکیب داده های سری زمانی و مقطعی (داده های ترکیبی) تا حد زیادی موجب از بین رفتن ناهمسانی واریانس می شود، ولی به جهت اطمینان بیشتر از روش انحراف معیار سازگار شده با ناهمسانی یعنی روش حداقل مربعات تعمیم یافته (GLS) در برآورد مدل ها استفاده شده است.

نتایج آزمون فرضیه پژوهش

فرضیه اول بیان می کند افشای اجباری ضعف کنترل های داخلی بر تصمیم گیری های سرمایه گذاری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تاثیر دارد.

جدول شماره (۶): نتایج آزمون F لیمر و آزمون هاسمن

نتیجه	معناداری	آماره	آزمون
تایید مدل ترکیبی (پانل) در برابر مدل تلفیقی	(۰,۰۰۰)	۱,۶۵۵۷	آزمون F لیمر (چاو)
-	۰,۰۰۰	۹۵,۸۲۵۸	آزمون هاسمن

نتایج آزمون لیمر که در جدول (۶) ارائه شده است، نشان می دهد که احتمال آماره آزمون F لیمر کمتر از ۵ درصد می باشد و لذا برای تخمین مدل از روش ترکیبی استفاده می شود و انجام آزمون هاسمن مورد نیاز می باشد.

نتایج برآورد مدل

جدول شماره (۷): نتایج آزمون فرضیه اول

نام متغیر	نماد متغیرها	ضریب (β)	آماره (t)	معناداری (Prob)
عرض از مبدا	c	۰,۲۰۳۷	۳,۶۶۷۹	۰,۰۰۰
ضعف کنترل داخلی	KONTOROL	۰,۰۰۹۱	-۲,۱۸۶۷	۰,۰۲۹
اندازه شرکت	SIZE	۰,۰۰۸۲	۲,۱۵۲۳	۰,۰۳۱
اهرم مالی	LEV	-۰,۰۶۲۳	-۲,۷۶۳۸	۰,۰۰۵
سایر اطلاعات	آماره F	معناداری (Prob)	ضریب تعیین (R-squared)	ضریب تعیین تعدیل شده Adjusted R-squared
	۱,۶۸۸۵	۰,۰۰۰	۰,۲۵۵	۰,۱۰۴
				دوربین واتسون (D-W)
				۲,۲۶۷۱

با توجه به نتایج آزمون فرضیه که در جدول (۷) ارائه شده است نشان می دهد که مقدار آماره، F برابر $1,6885$ Prob محاسبه شده برای آماره F مدل کمتر از سطح خطای ۵ درصد بوده و معنادار می باشد. معناداری آماره F نشان دهنده معناداری کل مدل است. ضریب متغیر ضعف کنترل داخلی برابر $0,0091$ و با توجه به سطح خطای مورد پذیرش $0,029$ ، که کمتر از پنج درصد است، معنی دار می باشد. که نشان می دهد افزایش اجباری ضعف کنترل های داخلی بر تصمیم گیری های سرمایه گذاری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تاثیر دارد. مقدار آماره دوربین واتسون برابر $2,2671$ که در بازه $1,5$ تا $2,5$ قرار دارد و بیانگر عدم وجود خود همبستگی بین جملات خطا در رگرسیون است. میزان ضریب تعیین و ضریب تعیین تعدیل شده به ترتیب $25,5\%$ و $10,4\%$ هستند که نشان می دهد تقریباً $10,4$ درصد از تغییرات متغیر تصمیم گیری های سرمایه گذاری در شرکت توسط متغیر افزایش اجباری ضعف کنترل های داخلی و متغیرهای کنترلی قابل تبیین است.

خلاصه نتایج آزمون فرضیه تحقیق

جدول شماره (۸) خلاصه نتایج آزمون فرضیه ها را نشان می دهد.

جدول شماره (۸): خلاصه نتایج آزمون فرضیه ها

نتیجه آزمون فرضیه	شرح	
تایید شد	افشای اجباری ضعف کنترل های داخلی بر تصمیم گیری های سرمایه گذاری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تاثیر دارد.	فرضیه

نتیجه گیری

با توجه به اینکه در تحقیق حاضر فرضیه پژوهش مورد تایید قرار گرفته است. لذا در این قسمت از پژوهش به بررسی نتایج فرضیه پرداخته می شود.

تحلیل و تفسیر نتایج حاصل از آزمون فرضیه

نتایج فوق بیانگر این واقعیت است که شرکت هایی که دارای ضعف های عمده در کنترل های داخلی می باشند، جریان اطلاعات آن ها دچار نقصان گردیده، این نقصان عدم تقارن اطلاعاتی را در پی داشته و عدم تقارن اطلاعات مانع از ارزیابی های دقیق تر نسبت به آینده سرمایه گذاری ها، نحوه تامین منابع مالی آنها، هزینه های سرمایه مرتبط و در نتیجه خالص ارزش فعلی طرح های سرمایه گذاری می باشد. در ادامه ارزیابی سرمایه گذاری ها و هزینه های آن با یک تحلیل اشتباه از ورودی و خروجی شده و منتج به ناکارایی سرمایه گذاری می گردد. علت دیگر را می توان در بروز رفتارهای فرصت طلبانه مدیریت جستجو نمود بدین صورت که وجود ضعف های کنترل های داخلی منتهی به کیفیت پایین گزارشگری مالی گردیده و مدیریت نیز با ایجاد فرصت، اقدام به بروز رفتارهای فرصت طلبانه نموده و جهت جذب منابع مالی (هنگامی که بنگاه دچار فشار مالی باشد) اقدام به توجیه طرح های سرمایه گذاری می نماید که در نهایت باعث بیش سرمایه گذاری می گردد و یا مدیریت به علت محافظه کاری بیش از حد و ریسک های موجود در سرمایه گذاری منابع مالی بنگاه (هنگامی که بنگاه دچار فشار مالی نباشد) را در طرح های با بازدهی مثبت، سرمایه گذاری ننماید و باعث تحمیل هزینه فرصت به منابع سرمایه

گذاران و سهامداران شود، که منتج به کم سرمایه گذاری می گردد. از سوی دیگر کنترل های داخلی مؤثر می تواند بهبود کیفیت گزارشگری مالی را در پی داشته باشد و بدیهی است که آن دسته از شرکت هایی که دارای سطح بالاتری از کیفیت گزارشگری باشند، ضمن برطرف نمودن مشکلات نمایندگی، سرمایه گذاری کارآتری خواهد داشت و یا حداقل نسبت به باقی شرکت ها، کمتر با ناکارایی سرمایه گذاری مواجه خواهند شد.

در تحقیق حاضر نیز بر اساس نتایج به دست آمده از فرضیه پژوهش، ضریب متغیر ضعف کنترل داخلی برابر ۰,۰۰۹۱ و با توجه به سطح خطای مورد پذیرش ۰,۰۲۹، که کمتر از پنج درصد است، معنی دار می باشد. که نشان می دهد افشای اجباری ضعف کنترل های داخلی بر تصمیم گیری های سرمایه گذاری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تاثیر دارد. همچنین مقدار آماره دوربین واتسون برابر ۲,۲۶۷۱ که در بازه ۱,۵ تا ۲,۵ قرار دارد و بیانگر عدم وجود خود همبستگی بین جملات خطا در رگرسیون است. و میزان ضریب تعیین و ضریب تعیین تعدیل شده، نشان می دهد تقریباً ۱۰,۴ درصد از تغییرات متغیر تصمیم گیری های سرمایه گذاری در شرکت توسط متغیر افشای اجباری ضعف کنترل های داخلی و متغیرهای کنترلی قابل تبیین است. به عبارتی فرضیه تحقیق مورد تایید قرار گرفته است. لذا نتایج تحقیق با نتایج تحقیقات فخاری و کبیری (۱۳۹۷)، رضوی عراقی و همکاران (۱۳۹۷)، ساعدی و دستگیر (۱۳۹۶)، محجوب و همکاران (۱۳۹۶)، حساس یگانه و تقی نتاج ملکشاها (۱۳۹۶)، پوریوسف و همکاران (۱۳۹۵)، امیرحسینی و همکاران (۱۳۹۳)، و کیلی فرد و همکاران (۱۳۹۲)، ولی پور و همکاران (۱۳۹۱)، خادمی گراشی و قاضی زاده (۱۳۸۶)، زو و ژو (۲۰۱۶)، لی و همکاران (۲۰۱۶)، ویندی و ریلا (۲۰۱۶)، چنگ و همکاران (۲۰۱۳)، بالسام و همکاران (۲۰۱۲)، هویتاش و همکاران (۲۰۱۱) مشابه می باشد.

پیشنهادهای در راستای نتایج پژوهش

همواره یکی از مؤلفه های راهبری شرکتی استقرار کنترل های داخلی اثربخش در شرکت است. کنترل های داخلی، واکنش مدیریت برای کاهش ریسک های پیرامون واحد تجاری است. با توجه به نتیجه حاصل از این پژوهش ضرورت پیاده سازی کنترل های داخلی مؤثر در سازمان توسط مدیران، بیش از پیش خود را نمایان می دارد. براین اساس به مدیران پیشنهاد می گردد که به کنترل های داخلی همواره به عنوان فرآیندی برای مساعدت بابت رسیدن به اهداف واحد تجاری و عاملی مهم جهت پیشگیری از اشتباهات و تحریف ها نگریده و با عنایت به یافته های پژوهش حاضر، با طراحی و اجرای کنترل های داخلی مؤثر، مانع از وقوع ناکارایی در سرمایه گذاری های واحد تجاری تحت مدیریت خود گردند.

پیشنهادهای برای پژوهش های آینده

۱. توصیه می شود در تحقیقات آتی شرکت های نمونه بر اساس معیارهای دیگری نظیر نوع صنعت و ... تفکیک شوند و اثرات مداخله گر این متغیرها بر تاثیر افشای اجباری ضعف کنترل های داخلی بر تصمیم گیری های سرمایه گذاری شرکت مورد بررسی قرار گیرد.
۲. بررسی مقایسه ای موضوع پژوهش حاضر در نمونه های تفکیک شده بر اساس اندازه شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران به دو گروه بزرگ و کوچک.
۳. بررسی تاثیر عوامل کلان اقتصادی مانند میزان تورم و تغییرات قیمت ارز بر تصمیمات سرمایه گذاری.

محدودیت های تحقیق

محدودیت های عمده این تحقیق عبارت است از:

۱. نخستین محدودیت ویژگی خاص تحقیق نیمه تجربی است که در حوزه علوم اجتماعی متداول است. به بیان دیگر عدم امکان بی اثر کردن متغیرهای دیگری که کنترل آنها خارج از دسترس محقق است و امکان تأثیرگذاری آنها بر نتایج پژوهش اجتناب ناپذیر است. این موارد متغیرهایی مانند شرایط سیاسی، وضعیت بازار سرمایه، عمر شرکت ها، تحصیلات و تجربه مدیران شرکت ها و غیره را شامل می شود.
۲. وجود تورم سبب می شود تا اطلاعات صورت های مالی نتوانند وضعیت مالی و نتایج عملکرد شرکت ها را به نحو درستی نشان دهد. بنابراین، با در نظر گرفتن اثر تورم، ممکن است نتایج متفاوتی حاصل شود.
۳. بازه زمانی این پژوهش، فاصله زمانی بین سال های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۶ است، بنابراین، از صورت های مالی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران خارج از این دوره زمانی استفاده نشده است.
۴. وجود عوامل مداخله گر دیگری که ممکن است بر تصمیم گیری سرمایه گذاران تاثیر داشته باشد (از جمله وضعیت سیاسی، موقعیت کلان اقتصادی و وضعیت نقدینگی) ولی در این تحقیق، تاثیر آنها کنترل نشده است.

منابع

- ✓ امیرحسینی، زهرا، بشیری، علیرضا، فلاح زیارانی، محمدحسین، (۱۳۹۳)، بررسی عوامل رفتاری اثرگذار بر تصمیم گیری سرمایه گذاری شرکتهای سرمایه گذاری پذیرفته شده در سازمان بورس اوراق بهادار تهران، کنفرانس بین المللی مدیریت در قرن ۲۱، تهران، موسسه مدیران ایده پرداز پایتخت ویرا.
- ✓ پناهیان، حسین، صفا، مژگان، (۱۳۸۸)، بررسی عوامل موثر بر تصمیم گیری سرمایه گذاران در بورس اوراق بهادار تهران از دیدگاه فعالان در بازار سرمایه، فصلنامه بصیرت، سال شانزدهم، شماره ۴۲، صص ۱-۲۲.
- ✓ پوریوسف، اعظم، ثقفی، مهدی، شبانی، محمد، (۱۳۹۵)، بررسی تاثیر سطح تجمیع اطلاعات مالی بر کیفیت تصمیمات سرمایه گذاری، مجله اقتصادی، شماره های ۱ و ۲، صص ۳۹-۵۶.
- ✓ حساس یگانه، یحیی، تقی نتاج ملکشاه، غلامحسین، (۱۳۹۶)، رابطه گزارش کنترل های داخلی با تصمیم گیری استفاده کنندگان، فصلنامه مطالعات حسابداری، شماره ۱۴، صص ۱۳۳-۱۷۶.
- ✓ خادمی گراشی، مهدی، قاضی زاده، مصطفی، (۱۳۸۶)، بررسی عوامل مؤثر بر تصمیم گیری سهامداران در بورس اوراق بهادار تهران بر مبنای مدل معادلات ساختاری، دوماهنامه دانشگاه شاهد، سال چهاردهم، دوره جدید، شماره ۲۳، صص ۱-۱۲.
- ✓ رضوی عراقی، سیدمحمدرضا، جهانشاد، آریتا، مستوفی، امیر، (۱۳۹۷)، تاثیر ضعف های عمده کنترل های داخلی بر ناکارایی سرمایه گذاری، پژوهش های حسابداری مالی و حسابرسی، سال دهم، شماره ۳۸، صص ۱۴۳-۱۶۷.
- ✓ رنگ زن مقدم، رقیه، لشگری، زهرا، (۱۳۹۷)، تاثیر سیاست های تقسیم سود سهام بر تصمیمات سرمایه گذاری با تأکید بر کیفیت گزارشگری مالی، پژوهش های حسابداری مالی و حسابرسی، سال دهم، شماره ۴۰، صص ۲۱-۴۶.

- ✓ ساعدی، رحمان، دستگیر، محسن، (۱۳۹۶)، تأثیر ضعف کنترل های داخلی و شکاف سهامداران کنترلی بر کارایی سرمایه گذاری شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، پژوهش های حسابداری مالی، سال نهم، شماره چهارم، صص ۱۷-۳۸.
- ✓ ساعدی، رحمان، مختاریان، امید، (۱۳۸۸)، بررسی عوامل مؤثر بر تصمیم گیری سرمایه گذاران در بورس اوراق بهادار تهران، فصلنامه حسابداری مالی، سال اول، شماره ۳، صص ۱۴۷-۱۶۸.
- ✓ شعری آناقیز، صابر، حساس یگانه، یحیی، سدید، مهدی، نره ئی، بنیامین، (۱۳۹۵)، تصمیم گیری احساسی سرمایه گذاران، حاکمیت شرکتی و کارایی سرمایه گذاری، فصلنامه حسابداری مالی، سال هشتم، شماره ۳۲، صص ۱-۳۷.
- ✓ عربصالحی، مهدی، گوگردچیان، احمد، هاشمی، مجید، (۱۳۹۳)، عوامل مؤثر بر تصمیم های سرمایه گذاری در دارایی های سرمایه ای شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، فصلنامه حسابداری مالی، سال ششم، شماره ۲۳، صص ۶۷-۸۵.
- ✓ فخاری، حسین، کبیری، محمدتقی، (۱۳۹۷)، بررسی اثر تعدیل کنندگی گزارش حسابرسی بر ارتباط افشای ضعف کنترل های داخلی و عدم تقارن اطلاعاتی، پژوهش های تجربی حسابداری، سال ۷، شماره ۲۷، صص ۱۴۷-۱۷۱.
- ✓ محجوب، حسن، نادری، ابوالقاسم، خرازی، کمال، انتظار، یعقوب، (۱۳۹۶)، بررسی عوامل مؤثر بر تصمیم گیری های استراتژیک مالی در دانشگاه تهران، فصلنامه آموزش عالی ایران، سال ۸، شماره دوم، صص ۸۱-۱۱۱.
- ✓ وکیلی فرد، حمیدرضا، اوحدی، فریدون، کریمی حساری، فرشاد، (۱۳۹۲)، رابطه بین ضعف کنترل های داخلی و ریسک سیستماتیک، مطالعات کمی در مدیریت، سال چهارم، شماره دوم، صص ۱۱۷-۱۳۴.
- ✓ ولی پور، هاشم، مرادی، جواد، احمدی، جمشید، (۱۳۹۱)، مطالعه مقایسه ای دیدگاه مدیران و حسابرسان در ارتباط با تأثیر گزارشگری کنترل های داخلی بر بهبود گزارشگری مالی، فصلنامه دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، سال اول، شماره سوم، صص ۱-۱۶.
- ✓ Balsam, Steven, & Wei Jiang, Bo Lu, (2012), "Equity Incentives and Internal Control", Weaknesses November 15, NO 48, PP.1-34.
- ✓ Cheng, Mei, & Dan, Dhaliwal, Yuan, Zhang, (2013), "Does Investment Efficiency Improve after the Disclosure of Material Weaknesses in Internal Control over Financial Reporting?", Journal of Accounting and Economics 56, PP. 1-18.
- ✓ Ji, X, & Lu, W, & Qu, W, (2018), Internal Control Risk and Audit Fees: Evidence from China, Journal of Contemporary Accounting & Economics, doi: <https://doi.org/10.1016/j.jcae.2018.07.002>.
- ✓ Healy, P, & Palepu, K, (2001), Information asymmetry, corporate disclosure, and the capital markets: A review of the empirical disclosure literature, Journal of Accounting & Economics, 3(1-3), pp.405-440.
- ✓ Hoitash, U, & Hoitash, R, & Johnstone. K, (2011), "Internal Control Material Weaknesses and CFO Compensation", Working paper. Madison: University of Wisconsin, No. 57, PP. 1-31.
- ✓ Lee, Jaehong, & Cho, Eunjung, & Choi, Hyunjung, (2016), "The Effect Of Internal Control Weakness On Investment Efficiency", The Journal of Applied Business Research – May/June 2016 Vol. 32, No. 3, PP. 649-662.

- ✓ Windy, Angela, & Rilya, Aryancana, (2016), “The Effect of Financial Reporting Quality on Financing and Investment”, *Global Journal of Business and Social Science Review*,4(3), PP. 113-120.
- ✓ Xinghua, Gao, & Yonghong, Jia, & Siyi, Li, (2018), Does Mandatory Disclosure of Internal Control Weaknesses Affect Corporate Financing Decisions?, *Journal of Accounting, Auditing & Finance*, pp. 1-26.
- ✓ Xu, C, & Zhou, Z, (2016), The Study of Internal Control and Over Investment on Corporate Credit Risk, *Procedia Computer Science*, Vol. 91, pp. 109 – 113.